

***Asarum* L. – kopytník**

Aristolochiaceae

Přibližně 60 vytrvalých druhů rozšířených v mírném pásmu severní polokoule, především ve východní Asii a Severní Americe.

Nízké byliny s plazivým, větveným, šupinatým oddenkem, po rozmělnění vonícím po zázvoru. Poléhavá až vystoupavá lodyha, listy dlouze řapíkaté, střídavé, někdy vstřícné, polostálozelené až stálozelené. Čepel ledvinitá až srdčitá, [květy](#) jednotlivé, koncové, krátce řapíkaté, ukryté v porostu listů. Okvětí kožovité, se 3 cípy. [Tobolka](#) se semeny s velkým masitým přívěškem roznášena mravenci.

Asarum europaeum

Nejvýznamnější druhy z pohledu zahradní a krajinářské architektury

Asarum europaeum L. – kopytník evropský

Původ: domácí

Ekologie: vlhké stinné listnaté lesy, výjimečně smrkové monokultury v nižších polohách, podél potoků, v roklinách na vápencích a bazických podkladech. Půdy většinou hluboké, živné, humózní, alespoň na jaře vlhké, slabě kyselé až slabě zásadité; hemikryptofyt.

Růstové a vzhledové charakteristiky:

10 cm vysoký, vonící po pepři, lodyha poléhavá až vystoupavá, chlupatá list stálezelený, čepel okrouhle ledvinitá, vzácně tupě srdčitá, (3,5-) 5,0 – 6,5 (-7) cm velká, kožovitá, na líci tmavě zelená, silně lesklá až matná, na rubu světle zelená, přitiskle chlupatá nebo lysá

okvěti na cca 1cm dlouhé, chlupaté stopce, 10 – 20 mm dlouhé, vně hnědavé, uvnitř fialové, cípy okvěti dovnitř zakřivené, semena s bílým masíčkem, kvete v III – V

***Asarum canadense* Linnaeus – kopytník kanadský**
(syn. *Asarum acuminatum* (Ashe) E. P. Bicknell)

Původ: Kanada

Ekologie: opadavé, zřídka jehličnaté lesy

Růstové a vzhledové charakteristiky:

15 – 20 cm vysoký, oddenek horizontální, **list** řapíkatý, řapík stříbřitě chlupatý, čepel srdčitě ledvinitá, 4-8(-20) × 8-14(-21.5) cm, olýsalý. Na okraji listové čepele jemné chloupky.

okvěti 6 – 24 mm, vzpřímené nebo vystoupavé, trubkovitě válcovité, vně hnědé až purpurové, často hustě stříbřitě chlupaté, uvnitř bílé nebo světle zelené, okvětní cípy u báze rozšiřující se a mírně vně zahnuté, na konci se zužující ve výraznou špičku, někdy až tenké vlákno, kvete III – VII

***Asarum caulescens* Maximowicz**

Původ: Čína – Gansu, Guizhou, Hubei, Shaanxi, Sichuan.

Ekologie: smíšené, vlhké lesy s humózní půdou v nadmořské výšce 700-1700 m.

15 cm vysoký, oddenek horizontální.

List srdčitý, 4-9 × 5-10 cm, zřídka chlupatý se širokým bazálním [lalokem](#), zúžený v zřetelnou, krátkou špičku

okvěti nicí, číškovitě, 0,8 -1,3 × 0,8 -1,4 cm velké, růžové až purpurové barvy, okvětní cípy vně zahnuté, široké, trojúhelníkovité, kvete IV – V

***Asarum caudatum* Lingey**

Původ: USA: Kalifornie, Idaho, Oregano, Washington

Ekologie: jehličnaté lesy; obvykle na vlhkých až mokrých stanovištích v nadmořské výšce 0-1200 (-2200) m

15 – 20 cm vysoký, stálezelený druh.

Oddenek horizontální, mělce pod povrchem půdy uložený. Celá rostlina jemně [chlupatá](#).

Listový řapík 7.5-17 cm, řídce chlupatý. Čepel [srdčitá](#), 3 -8,5 × 4,5 -12 cm, špička obvykle tupá, příležitostně ostrá

Okvěti neseno na 1,5 – 5 cm dlouhých stopečkách, trubkovitě válcovité, vně hnědo purpurové, vzácně nazelenalé, chlupaté. Uvnitř bílé, obvykle s purpurovým proužkem uprostřed a s purpurovými, vzácně bílými chlupy. Okvětní cípy nápadně dlouhé, (11-)30 – 75 mm, špička niťovitě ztenčená. Kvete IV - V

Pěstitelské vlastnosti a požadavky:

Kopytníky jsou stálezelené rostliny se schopností vytvořit zapojené souvislé porosty na menších plochách (sociabilita III, IV). Jsou typickými podrostovými, mělko kořenujícími rostlinami, vyžadujícími humózní, vlhké, ne vápenaté půdy v přistínění. Sucho a slunce jim nesluší.

Množení: semenem (zachovává si cca 2 roky klíčivost), dělením

Použití rodu *Asarum* v zahradní a krajinářské tvorbě:

Kopytníky jsou pomalu rostoucí a dlouhověké divoce rostoucí trvalky, okrasné listem. Jsou typickým představitelem stanovištního prostoru „Gehölz“ – G₂ – „Podrost dřevin“ (Sieber 1990). Nacházejí uplatnění všude tam, kde můžeme zajistit živnou, humózní, vlhkou půdu v přistínění. Nejčastěji to jsou:

- Podrosty a okraje porostů dřevinných vegetačních prvků
- Náhrady trávníku na menších plochách – cca 16 ks/m₂
- Skalky, rokle
- Stinné partie zahrad

Literatura a zdroje:

Asarum L. In: Slavík a kol.: Květena ČSR, díl 1, str. 352. Praha: Academia, 1988.

Asarum L. In: Jelitto, L, - Schacht, W.: Hardy herbaceous perennials. Oregon Portland: Timber Press, 1995, Volume I, str.68 - 69.

www.eFloras.org